

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An da ginn ech d'Wuert un de leschten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleegeginnen a Kolleegeen, wann een dobaussen eng Ëmfro géif starten, ob d'Leit der Meenung sinn, datt et e Krichsverbrieche ass, wann e Regimm seng Leit virsätzlech verhongere léisst, géif eng grouss Majoritéit wuel Jo soen. Mir Piraten sinn duerfir frou, datt dëst dann elo och am Statut de Rome festgehalen gëtt an domat d'Basis fir Enquêtes a Verurteelunge vum Den Haager Gericht ausweit gëtt.

Wann een an dësen Zäite vu Krichsverbrieche schwätzt, dann huet dëst Thema hei an Europa am Moment erëm traureg Aktualitéit kritt. An ëmsou méi traureg ass et, datt et grad bei deem heite Gesetz e Land betrëfft, wat an der Vergaangenheet schonn eng Kéier Affer vu genau deem heite Krichsverbrieche u sech ginn ass.

Vill Leit erënnere sech net méi drun, mee den Holodomor, deem d'Sowjetunioun zwëschen 1932 an 1933 un der Ukrain verüübt huet, war genau dat: e wëllentlecht Verhongereloose vum eeben den Ukrainer. An an deem Kader hoffe mir natierlech, an ech hunn et virdru scho gesot, datt Verbrieche, déi och haut dann nach vum Nofollgestaat vum der Sowjetunioun, Russland, un der Ukrain begaange ginn a begaange goufen, kënnen opgekläert ginn an datt déi Schëlleg – an ech hu virdru gesot, wien a mengen Aen de Schëllegen ass, nämlech de Wladimir Putin un der Spëtzt – kënnen e Prozess zu Den Haag gemaach kréien.

Et ass net ze verstoen, wéi Mënschen anere Mënsche kënnen esou vill Leed undinn! Datt Regimmesystematesch Minoritéite verfolgegen, Vergewaltigung als Krichsmëttel genotzt gëtt an d'Mënschen absichtlech verhongere gelooss ginn!

Här President, Léif Kolleegeginnen a Kolleegeen, mir gesi jo am Moment, wéi séier een erëm kann eng Zäit gesinn, wou Krichsverbrieche trauregen Alldag sinn. Duerfir soll eis als EU net nëmmen dru geleeë sinn, fir d'Lëscht vum de Krichsverbrieche auszeweiten, och sollte mir als EU konstant Efforten ënnerhuelen, fir datt esou vill wéi méiglech Länner de Statut ënnerschreiwen an dem Gericht zu Den Haag den néidegen Handlungsspillraum ginn.

Et mussen Efforte gemaach ginn, fir datt op d'mannst déi Länner, déi de Statut de Rome ënnerschriwwen, awer net ratifizéiert hunn, dësen endlech ratifizéieren. Den Internationale Gerichtshaff huet net an alle Länner dee beschte Ruff, eebe genau dowéinst. Vill afrikanesch Länner hate laang Zäit d'Gefill oder hunn et souguer nach, datt nëmmen hir Biergerinnen a Bierger, meeschtens Bierger, viru Gericht gestallt gi fir verschide Verbrieche, während awer d'Verbrieche um europäesche Kontinent onbemierkt vum Gericht geschitt sinn.

Och hei huet d'EU e Rôle ze iwwerhuele fir ze weisen, datt dëst net esou ass oder zumindest net méi esou ass, datt all Krichsverbrieche, och an den industrialiséierte Länner, sech zu Den Haag verantworten muss. E konstanten Effort, deem et net ze ënnerschätze gëllt.

Dat gesot, Léif Kolleegeginnen a Kolleegeen, wollt ech nach profitéieren, fir dem Rapportier fir säin ausféierleche Rapport Merci ze soen. An ech ginn och de Support vun de Piraten fir dës Projéit.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Ausseminister Jean Asselborn.

Prise de position du Gouvernement

M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes | Jo, merci dem Rapportier. An ech mengen, et ass eng gutt Saach, wat do gemaach gëtt, dass mer dat mat eranhuelen. An d'Regierung felicitéiert der Chamber, dass se eestëmmege dat dote wäert unhuelen. Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Asselborn. D'Diskussioun ass ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projéit de loi 7942. Den Text steet am Document parlementaire 7942².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7942 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Mir kommen elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projéit de loi 7942 ass mat 60 Jo-Stëmme eestëmmege ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Martine Hansen), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusti Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusti Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Cloener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par M. Marc Hansen), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par M. François Benoy), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

15. 7953 – Projet de loi portant approbation de l'Accord portant extinction des traités bilatéraux d'investissement entre États membres de l'Union européenne, signé à Bruxelles, le 5 mai 2020

Mir kommen elo zu dem leschte Punkt vum eisem Ordre du jour vun haut, dem Projéit de loi 7953, engem Accord iwwert d'Ofschaffung vu bilateralen Investissementstraitéen tëscht den EU-Memberen. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet direkt de Rapportier an dat ass den honorabelen Här Yves Cruchten.

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Coopération, de l'Immigration et de l'Asile

M. Yves Cruchten (LSAP), rapporteur | Merci, Här President. De Projéit 7953, deem den 19. Januar vun dësem Joer deposéiert ginn ass, besteet aus engem Article unique, deem en Accord tëscht EU-Memberstaaten an nationaalt Recht ëmsetzt. Et geet ëm den Accord, deem de 5. Mee 2020 zu Bréissel vun 23 EU-Memberstaaten ënnerschriwwen ginn ass an deem all bilateral Traités d'investissement vun dëse Länner op en Enn bréngt.

Ech ginn eng Kéier ganz kuerz drop an, wéi et zu dësem Accord komm ass a wat d'Konsequenze fir Lëtzebuerg a fir d'Europäesch Unioun sinn.

De 6. Mäerz 2018 huet den Europäesche Gerichtshaff en Urteel an enger Affär tëscht der Assicuragessellschaft – ech mengen, si heescht „Achmea“ – an dem slowakesche Staat getrafft. Am sougenannten „Achmea-Urteel“ huet den Europäesche Gerichtshaff festgestallt, datt Schidsklauselen, also Clauses d'arbitrage, déi an de bilateralen Traitée virgesi sinn, net kompatibel si mam EU-Recht. Deem Urteel no géifen d'Schidsklauselen d'Autonomie vum Gemeinschaftsrecht verletzen. Duerfir hunn déi meescht Memberstaaten d'Decisioun geholl, hir bilateral Traités d'investissement op eng koordinéiert Manéier allegueren opzehiewen.

De 5. Mee 2020 ass dësen Accord vun 23 Memberstaaten ënnerschriwwen ginn. Eng Partie Länner, an zwar Éisträich, Schweden a Finnland, hu fir sech decidéiert, déi respektiv Traitée eenzel op en Enn ze bréngen. Irland par contre hat guer keng dës Traitéeen.

Lëtzebuerg an déi 22 aner Memberstaaten hunn et méi effikass fonnt, de Wee vun engem plurilaterale Accord ze fueren. Dësen Accord ass dann den 29. August 2020 a Kraaft getrueden. Fir Lëtzebuerg heescht dat konkret, datt 13 bilateral Investissementstraitéeen op en Enn kommen. All dës Traitéeen war Lëtzebuerg am Kader vun der Union économique belgo-luxembourgeoise agaan.

Ech géif och gär ernimmen, datt Lëtzebuerg bei der Signature vum Accord eng Deklaratioun ofginn huet, déi d'Europäesch Kommissioun dozou opriff, esou séier wéi méiglech d'Hiewelen a Beweegung ze setzen, fir eng vollstänneg, zolidd an effikass Protektioun vun allen Investissementen an der EU ze garantéieren.

No Consultatiounen huet d'Kommissioun annoncéiert, virum Enn vun dësem Joer eng legislativ Propos ze maachen, fir e Kader fir de Schutz an d'Veereinfachung vun dësen Investissementen virzeleeën. Um europäeschen Niveau hunn also d'Affär Achmea an den doraus resultéierenden Accord méi Kloeerheet geschaaft. Den Accord féiert zu enger Harmoniséierung a Verbesserung vum Rechtsstaat, deem essentiel ass fir déi ekonomesch Entwécklung.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolaaschteren an ech ginn den Accord vun der LSAP.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Rapportier Yves Cruchten.

Den éischten ageschriwwene Riedner ass nach eng Kéier den honorabelen Här Claude Wiseler.

Discussion générale

M. Claude Wiseler (CSV) | Hei nach eng Kéier dem Här Cruchten merci fir säi Rapport. Hien huet dat gutt beschriwwen. Ech fannen, datt et och richtig ass,

datt d'Lëtzebuerger Regierung decidéiert huet, de Wee vun deem gemeinsamen Accord hei ze goen an net den individuelle Wee ze goen, well ech mengen, datt et eis effektiv weesentlech méi Rechtssécherheet gëtt.

Et ass och evident, datt mer dësen Text wäerte matstëmmen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Wiseler. An d'Wuert ass fir den honorabelen Här Gusty Graas.

M. Gusty Graas (DP) | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, hei ass e gutt Beispill, dat weist, wéi wichteg et ass, datt een an engem Rechtsstaat leeft a staark Juridictionen huet. Dat Urteel hei huet ganz wichteg an och immens Konsequenze mat sech bruecht, déi mer natierlech awer gäre respektéieren.

Ech brénge selbstverständlech den Accord vun der DP a wëll dem Yves Cruchten awer och nach eng Kéier Merci soe fir déi zwee Rapporten. Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Graas. An d'Wuert ass elo fir déi honorabel Madamm Stéphanie Empain.

Mme Stéphanie Empain (déi gréng) | Villmools merci, Här President. Och vu mir nach eng Kéier merci un den Här Cruchten fir säi Rapport. An der Kommissioun hat ech nach eng Kéier nogefrot, wat elo am Fong geholl d'Virdeeler respektiv d'Nodeeler wiere par rapport zu den individuellen Accorden. A bon, nieft der méi grousser Rechtssécherheet, déi mer effektiv elo hunn, war eng Erklärung oder een Argument, wat awer och ganz kloer hei derfir schwätzt, dass mer dann amplaz vun x Gesetzter elo hei eng Kéier ofstëmmen. Ech mengen, dat facilitéiert eis Tâche och enorm an domadder ass eis alleguerten dann och gutt gedéngt.

An deem Sënn ginn ech dann och den Accord vun der grénger Fraktioun.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Empain. Dann ass d'Wuert fir den Här Fernand Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo, villmools merci, Här President. Ech hunn d'Gefill, datt den Här Cruchten eng Erfolgsserie haut huet, wéi e se seelen huet, mee déi ech em awer gär gënnen. An ech wollt just soen, dass natierlech ... En huet dat ausgeféiert, dat huet alles seng Logik. Et wär eis just léiwer gewiescht, mir hätten en neien europäeschen Text, ier mer déi aner ofschafen. Et ass eng Fro an der Sequenz hei, déi eis stéiert. Mir schafen u sech Rechtsschutzinstrumenter of, ouni eppes amplaz ze hunn.

An eisen Ae wär et méi logesch gewiescht, mir hätten en neien Text an dann hätte mer déi al ofgeschaaft. Dofir, mir si mam Prinzip d'accord, awer wéinst dësem Problem an der Sequenzierung vun den Texter wäerte mer eis haut enthalen.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An ech ginn d'Wuert weider un déi honorabel Madamm Nathalie Oberweis.

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk) | Léif Kolleeginnen a Kolleegen, dat Gesetz, wat mer hei stëmmen, kënne mir a priori matdroen, well mer jo Fräihandelsaccorde skeptesch gesinn a spezifesch och den Investitiounsschutz kritischesch gesinn. Mee dëse Vertrag, dee mer haut stëmmen, klammert awer den Energiecharta-Traité aus.

Mir hunn och e weéne eng aner Liesaart vun deem Achmea-Arrêt oder vun där Jurisprudence, well eisen

Informationen no ëmmer nach de Risiko besteet, dass een awer kéint eng Poursuite gemaach kréien, well eeben déi Arbitren, déi Jugen u sech vun deene Schiedsgerichter net onbedéngt déi Decisiounen vun der Cour de justice respektéieren an applizéieren, eeben och duerch de Fait vun den Delokalisatiounen, dat heescht vun de Filialen ausserhalb vun der Europäescher Unioun.

Dofir wéilt ech e puer Wuert soen zum Energiecharta-Traité, deen en eenzege Skandal ass. Dësen Traité hënnert déi ekologesch a sozial Transition hin zu enger méi inklusiver, nohalteger a resilienter Gesellschaft. Privatfirmen kënne Regierungen ukloen, wa si Gesetzgebung stëmmen, déi deene Firmen hir potenziell Profitte a Fro stellen. Et ass total geckeg!

Mir sti viru risegen Eerausforderungen, dat muss ech Iech net soen: Klimakris, Energiekris, Biodiversitéitskris, sozial, ekonomesch Ongläichheeten, déi eng, déi ëmmer méi räich ginn, déi aner, déi ëmmer méi aarm ginn, an domat sozial Spannungen an Exklusioun an alles, wat domadder kënnt. An do, wou mir eis, do wou d'Regierung sech misst d'Mëttele gi fir ze reguléieren, fir déi Excèsen, déi Abusen ze encadréieren an ze limitéieren, do wou d'Regierung solle Gesetzter stëmmen, fir déi Klimakris, Energiekris a Biodiversitéitskris Meeschter ze ginn, do kënnen Energiefirmen dës Regierungen virun deene spezielle Gerichter verkloen. Ma et freet ee sech, wien d'Soen huet. Wien ass de Regulateur hei? Mir kënnen d'Muecht dach net einfach esou ofginn! Wie si mir Regierungen, déi d'Muecht, d'Verantwortung einfach esou ofginn!

Derbäi kommen natierlech nach déi rezent Léieren – wa mer da Léieren aus der Covidkris an aus dem Ukrainkrich gezunn hunn –: Mir musse fortomme vun de fossilen Energien, méi onofhängeg ginn an der Produktioun, méi lokal produzéieren a schéffen. A mir brauche virun allem staark öffentlech Servicer. An dofir brauche mer finanziell Mëttele.

A mir brauche virun allem eppes net: vun enger privater Boîte, déi mat fossilen Energië Profit wëll maachen, ugeklot ze ginn! C'est le monde à l'envers! Lëtzebuerg soll direkt aus deem Traité erausklammen!

Merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Oberweis. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Merci och dem Yves Cruchten. Et ass alles heizou gesot a mir ginn eisen Accord.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Ausseminister Jean Asselborn.

Prise de position du Gouvernement

M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes | Jo, d'Regierung seet och dem Här Yves Cruchten Merci fir dee ganze Mëtteg, déi Rapporten, déi einwandfrei waren. An d'Regierung ralliéiert sech der grousser Majoritéit vun der Chamber. Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Ausseminister.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7953. Den Text steet am Document parlementaire 7953².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7953 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir kommen zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi 7953 ass mat 53 Jo-Stëmmen bei 5 Abstentionen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7953 est adopté par 53 voix pour et 6 abstentions.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf (par M. Félix Eischen), Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Marc Lies), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff et Claude Lamberty ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par M. Marc Hansen), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par Mme Josée Lorsché), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

Mmes Myriam Cecchetti (par Mme Nathalie Oberweis) et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Domat si mer um Enn vun der Sitzung ukomm. D'Chamber ...

(Interruption)

16. Motion de M. Yves Cruchten concernant le renforcement des relations économiques, scientifiques et culturelles avec l'île de Taïwan

A, den Yves Cruchten wëll nach eng Motioun deposéieren.

Dépôt et exposé

M. Yves Cruchten (LSAP), auteur | Merci, Här President. Ech verspriechen Iech och, dass ech et net laang maachen. Dat heiten ass eng Motioun, déi sech ëm den Taiwan dréit. An Dir kënnt Iech warscheinlech alleguerten drun erënneren, deen een oder anere Kolleeg huet schonn hei an der Chamber de Sujet vum Taiwan ugeschwat, ech mengen, den Här Clement, den Här Kartheiser, d'Madamm Empain ..., an ech hunn der bestëmmt nach vergiess.

An déi leschte Kéier, wéi mer driwwer rieds haten, hat ech mech engagéiert als President vun der aussepolitesser Kommissioun, dass mer dat nach eng Kéier géifen an der Kommissioun behandelen. Dat hu mer gemaach, zesumme mat eisem Ausseminister, a mir sinn och dunn zesummen eis eens ginn, fir eng